

Helsingin seurakuntayhtymä
Yhteinen kirkkoneuvosto
Kolmas linja 22
00530 HELSINKI

3.3.2023

LÄHETYSTYÖN JA KANSAINVÄLISEN DIAKONIAN PROJEKTIVAROJEN KOHDENTAMINEN SUOMEN PIPLIASEURAN KANSSA TOTEUTETTAVIIN YHTEISTYÖHANKKEISIIN VUONNA 2023

Suomen Pipliaseura kiittää hyvistä ja suunnitelmallisesta yhteistyöstä Helsingin seurakuntayhtymän kanssa. Erityisesti haluamme kiittää siitä, että haastavassa taloudellisessa tilanteessa lähetystyön ja kansainvälisen diakonia tuen taso on säilynyt.

Pipliaseura tekee työtä, jotta ihmiset tavoitetaan heidän omalla kielellään. Käännämme ja kustannamme Raamattua sekä herätämme mielenkiintoa Raamatun sanomaa kohtaan. Edistämme työmme kautta luku- ja kirjoitustaitoa sekä vaikutamme syrjiviin asenteisiin. Vähemmistökielille raamatunkäännös on usein ensimmäinen laajempi omakielinen kirjallinen tuote, joten työ tekee näkyväksi alkuperäiskieliä. Raamatunkäännöstyö ja lukutaitotyö vahvistavat kaikkien osallistumismahdollisuuksia kirkossa ja yhteiskunnassa sukupuolesta riippumatta.

Keräystoiminnan tuotto ja seurakunnilta saatu tuki käytetään kansainväliseen toimintaan ja siihen liittyviin tukitoimiin. Raamatun kustantamista Suomessa toteutetaan omana itsenäisenä liiketoimintanaan, johon ei kohdisteta keräysvaroja.

Pipliaseuran palvelut seurakunnille vastaavat tarpeisiin seurakuntien muuttuvassa toimintaympäristössä. Pipliaseura tukee asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan seurakuntia ja hiippakuntia missionaarisuudessa ja lähetystehtävän toteuttamisessa. Valmistamme ja koulutamme seurakuntien käyttöön vuosittaisen työtämme esittelevän globaalikasvatuksen koulutusaineiston. Vuoden 2023 globaalikasvatusmateriaalin *Muutosvoimana Raamattu* kärkenä on kristityn identiteetti Egyptissä ja Suomessa. Materiaali tarjoaa virikkeitä, joiden avulla seurakunnan työssä voi käsitellä suhdetta Raamattuun, arvoja ja kristittyinä kasvamista. Materiaali on maksuttomasti käytettävissä sivustolta: piplia.fi/gloaalikasvatus. Lisäksi Piplia tarjoaa laajoja Raamatun käyttöön liittyviä palveluja seurakunnille erityisesti raamattu.fi-sivustolla sekä Piplia-sovelluksessa.

Pipliaseuralla on mahdollisuus järjestää Helsingin seurakuntayhtymän luottamushenkilöille tutustumismatka johonkin yhtymän tukemaan hankkeeseen, mikäli seurakuntayhtymä näin toivoo.

Raamatun sanoma luo toivoa haastavissa olosuhteissa. Siksi vaikeassa maailmantilanteessa on erityisen keskeistä pitää yllä ja kehittää Raamattuun liittyviä ohjelmia ja palveluja. Raamatunkäännöstyö vahvistaa seurakuntien ja kirkkojen työn perusedellytyksiä. Lukutaitotyö vahvistaa niiden mahdollisuuksia, jotka ovat päätöksenteon ja tiedonhankinnan marginaalissa.

PIPLiA. voimasanoja

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS ORGANISAATION TOIMINNASSA

Suomen Pipliaseura haluaa kaikessa toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Järjestö sitoutuu kaikessa toiminnassaan syrjimättömyyteen eli siihen, että ketään ei aseteta toista huonompaan asemaan esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuolen ilmaisun perusteella. Toimintaa ohjaavat seuran strategia ja arvot.

Suomen Pipliaseura on henkilöstön kehittämissuunnitelmassa sitoutunut yhdenvertaisuuslain 7§ ja 8§ mukaisesti yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen ja syrjinnän ehkäisemiseen.

Suomen Pipliaseurassa ei ole yhtään työtehtävää, jonka hoitamisen edellytyksenä olisi pappisvirka Suomen ev.-lut. kirkossa. Seuran palveluksessa on kuitenkin eri sukupuolia edustavia Suomen ev.-lut. kirkon pappeja.

Suomen Pipliaseura on sitoutunut rekrytoinnissaan Suomen lainsäädännön edellyttämään yksityisyyden suojan kunnioittamiseen eikä esitä rekrytointikeskusteluissa tai niiden ulkopuolella kysymyksiä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvista asioista kuten seksuaaliseen suuntautumiseen, parisuhteeseen tai sukupuoli-identiteettiin liittyvistä seikoista.

Sitoumus yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen ja yksityisyydensuojan kunnioittamiseen koskee myös kansainvälisen työn hankkeissa lähetettyjä työntekijöitä.

Pipliaseura on ekumeeninen toimija, ja seuran toimintaperiaatteiden mukaan opilliset tulkinnat ovat sen jäsenkirkkojen vastuulla. Pipliaseura ei työssään tuo esiin sellaisia opillisia tulkintoja, jotka voivat vahvistaa syrjiviä asenteita, oikeuttavat suoran tai välillisen syrjinnän tai voivat muulla tavoin vaikeuttaa jo ennestään haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tai ihmisryhmien tilannetta.

Suomen Pipliaseuran kansainvälisiä hankkeita toteutetaan yhteistyössä paikallisten pipliaseurojen kanssa, jotka toimivat Suomen Pipliaseuran tapaan ekumeenisella pohjalla omassa toimintaympäristössään. Kukin paikallinen pipliaseura on omassa päätöksenteossaan sidottu oman toimintamaansa paikalliseen lainsäädäntöön. Suomen Pipliaseura tuo vuorovaikutuksessa esiin oman näkemyksensä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämässä ja kertoo, mihin Suomen lainsäädäntö sitä velvoittaa.

MAAKOHTAISET RAAMATUNKÄÄNNÖSTYÖN SUUNNITELMAT

Pipliaseurojen raamatunkäännöstyötä tekevät paikalliset, koulutetut kääntäjät, jotka puhuvat käännettävää kieltä äidinkielenään. Käännöshankkeet käynnistyvät paikallisen pipliaseuran ja kirkkojen tarpeista. Hankesuunnittelussa hyödynnetään Yhtyneiden Raamattuseurojen (United Bible Societies, UBS) kehittämää hankeprosessia.

Raamatunkäännöshankkeita ja raamatunkäännösryhmiä tukevat Yhtyneiden Raamattuseurojen käännöskonsultit. Yksi keskeinen elementti käännöskonsultin työssä on käännösryhmän tukeminen keskeisen terminologian valinnassa. Tässä yhteydessä esiin nousevat esimerkiksi Uuden testamentin ihmekertomuksissa käytettävät ilmaisut vammaisista tai sairaista. Kääntäjiä koulutetaan arvioimaan käännöksessä käytettävän terminologian vaikutusta asenteisiin. Raamatunkäännöstyössä pyritään huomioimaan entistä paremmin neutraalien termien käyttäminen sellaisten ilmaisujen kohdalla kuten rampa, sokea tai kuuro. Tätä on erityisesti kehitetty Suomessa Uuden testamentin käännöksen UT2020:n myötä. Suomen Pipliaseura on aloittanut tammikuussa 2022 Vanhan testamentin kääntämisen alkukielestä suomen kielelle. VT2028-käännös noudattaa samoja käännösperiaatteita kuin UT2020-käännös. Näitä kokemuksia sovelletaan myös hankkeissa, joissa Suomen Pipliaseuran käännöstyön asiantuntijat ovat mukana. Suomen Pipliaseura vaikuttaa myös koko Yhtyneiden Raamattuseurojen käytäntöihin.

Raamatunkäännöshankkeissa hyödynnetään Paratext-ohjelmaa, joka mahdollistaa raamatunkääntäjien etätyöskentelyn sekä etäyhteistyön hankkeen kouluttajien ja käännöskonsultin kanssa verkon yli. Samaan ohjelmistokokonaisuuteen on integroitu käännöstyössä tarvittavat referenssiaineistot. Mahdollisuudet ja valmiudet etäyhteistyöhön vaihtelevat maittain ja hankkeittain.

Pipliaseurojen kansainvälinen yhteistyöjärjestössä Yhtyneissä Raamattuseuroissa on johtavia raamatunkäännöstyön asiantuntijoita maailmanlaajuisesti 14 henkilöä. Näistä kolme on Suomen Pipliaseuran työntekijöitä, TT Seppo Sipilä, FT Chris Pekka Wilde ja I.I.2023 alkaen FT Riikka Halme-Berneking.

Kun Raamattu ensin käännetään, sen kautta mahdollistuu Raamatun käyttämiseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ottamalla näkökyvyn tai kuulon rajoitukset huomioon. Kansainvälisesti kasvava trendi on viittomakieliset käännöshankkeet. Käännöksiä julkaistaan pistekirjoituksella ja äänikirjoja tuotetaan yhä enemmän.

SAMBIAN PIPLIASEURA

Suomen Pipliaseuralla on kahdenvälinen yhteistyösopimus Sambian Pipliaseuran kanssa. Suomen Pipliaseura tukee Sambiassa kolmea käännöshanketta.

Raamatunkäännöskonsultti TT Seppo Sipilä toimii käännöshankkeissa asiantuntijana sekä mentoroi Sambian käännöstyön koordinaattoria Gift Nyirendaa, joka suorittaa tohtorin opintoja ja koulutuu raamatunkäännöskonsultiksi. Tällä vahvistetaan paikallista osaamista ja organisaation kykyä itsenäisesti kehittää toimintaansa.

Suomen Pipliaseura on sitoutunut antamaan Sambian Pipliaseuralle konsulttiapua raamatunkäännöstyön loppuunsaattamisessa seuraaville vähemmistökielille:

Nyanja

Nyanja on bantukieli, jota käytetään laajasti Sambiassa ja erityisesti merkittävimmässä kaupungeissa, kuten Lusakassa. Nyanja on ikään kuin kolmas Sambian yleiskieli. Nyanja on esimerkiksi poliisien käyttämä kieli ja laajalti käytetty kieli hallinnossa ja koulutuksessa. Sambiassa kielen puhujia on 1 640 000.

Uuden testamentin on määrä valmistua vuonna 2023.

Nsenga

Nsengan puhujia on Petauken ja Nyimban alueilla, itäisessä Sambiassa. Nsengaa puhutaan Sambian lisäksi Mosambikissa ja Zimbabwessa. Kokonaisuudessa kielen puhujia on 1 570 000 ja Sambiassa nsengan kielen puhujia on 661 000. Nsengankielisen Vanhan testamentin oli alunperin määrä valmistua vuoteen 2024 mennessä. Hankkeen johtava kääntäjä menehtyi 2021. Hankkeessa valmistellaan uutta aikataulua. Uusi testamentti on valmistunut vuonna 2016.

Yhteistyö käännöskonsultin kanssa toteutetaan molemmissa hankkeissa osin etäyhteyksiä käyttäen, osin paikan päällä.

NAMIBIAN PIPLIASEURA**Uudet raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille**

Namibiassa on 2,2 miljoonaa asukasta ja 49 % väestöstä puhuu kwanjamaa tai ndongaa äidinkielenään. 55 % väestöstä on iältään alle 25-vuotiaita. Kristittyjä väestöstä on 80–90 %, joista noin puolet luterilaisia.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa paikallisten kirkkojen käyttöön ymmärrettävät ja helppokäyttöiset ndongan- ja kwanjamankieliset raamatunkäännökset.

Kwanjamankielisten nuorten on vaikea ymmärtää käytössä olevaa raamatunkäännöstä. Kwanjaman kieltä puhutaan sekä Namibiassa että Angolassa, ja uusi käännös tulee siten käyttöön molemmissa maissa. Ndongankielistä raamatunkäännöstä oli nuorten mielestä helpompi ymmärtää, mutta käännöstä pidettiin hajanaisena ja keskeisten termien osalta epäjohdonmukaisena.

Tutkimustulosten perusteella uudet käännökset kwanjaman ja ndongan kielillä kannattaa tehdä samanaikaisesti, jotta varmistetaan käännösten yhtenäisyys. Samanaikaisella käännöstyöllä voidaan myös saavuttaa kustannus- ja synergiaetuja.

Hankkeen käännöskonsultteina toimivat Suomen Pipliaseuran FT Chris Pekka Wilde ja FT Riikka Halme-Berneking.

Yhteistyö käännöskonsulttien kanssa toteutetaan hankkeissa osin etäyhteyksiä käyttäen, osin paikan päällä.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2023 kohdistuu Namibian Pipliaseuran hankekuluihin ja konsultoinnin kuluihin. Valmistumisaikaa on tarkistettu henkilömuutosten, koronan ja apokryfikirjojen mukaanoton myötä. Arvioitu valmistumisajankohta on 2032.

TANSANIAN PIPLIASEURA

Vähemmistökielten raamatunkäännöstyö

Yhteistyötä Tansanian Pipliaseuran kanssa toteutetaan neljässä hankkeessa. Kaikissa hankkeissa raamatunkäännöskonsulttina toimii FT Chris Pekka Wilde Suomen Pipliaseurasta.

Asu

Asun kielen puhujia on noin 530 000. Uusi testamentti asun kielelle valmistui 1954, mutta hanke ei silloin edennyt Vanhan testamentin kääntämiseen. Tansanian Pipliaseura on käynnistänyt Vanhan testamentin käännöshankkeen, jonka yhteydessä uudistetaan myös Uuden testamentin käännös. Käännöstyöllä on merkitys kirkon kasvuun, mutta myös kielen ja kulttuuriperinnön säilymiseen. Hankkeen on arvioitu valmistuvan vuonna 2030.

Njamwezi

Uusi testamentti njamwezin kielellä valmistui vuonna 1951, eikä hanke silloin edennyt Vanhaan testamenttiin. Tansanian Pipliaseura on tarttunut tarpeeseen kääntää ensin Vanha testamentti ja samalla uudistaa Uuden testamentin käännös. Njamwezin puhujia on 1 470 000. Hankkeen on arvioitu päättyvän vuonna 2030.

Fipa

Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1988. Riittämättömän rahoituksen takia Tansanian Pipliaseura ei voinut jatkaa Vanhan testamentin käännöstyötä. Vastatakseen fipankielisten kirkkojen sekä yhteisön toistuviiin pyyntöihin Tansanian Pipliaseura ja Suomen Pipliaseura aloittivat vuoden 2021 tammikuussa yhteistyön Vanhan testamentin ja apokryfikirjojen käännösprojektissa. Tämä on ensimmäinen kokonainen Raamattu fipan puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Fipan puhujien arvioitu määrä on 713 000, joista 80% on kristittyjä. Hankkeen arvioitu valmistumisaika on 2034.

Njiha

Käännöstyö alkoi 1950-luvun alussa ja Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1965. Hanketta ei jatkettu varojen puutteen vuoksi. Njihan alueen kirkkojen ja yhteisön tarve koko Raamatulle on suuri. Tansanian Pipliaseura ja Suomen Pipliaseura aloittivat vuoden 2021 tammikuussa yhteistyön Vanhan testamentin käännösprojektissa. Tämä on ensimmäinen koko Raamattu njihan puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Njihan puhujien arvioitu lukumäärä on 632 000, joista 90% on kristittyjä. Hankkeen arvioitu valmistumisaika on 2032.

Yhteistyö käännöskonsultin kanssa toteutetaan molemmissa hankkeissa osin etäyhteyksiä käyttäen, osin paikan päällä.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2023 kohdistuu Tansanian Pipliaseuran edellä mainittujen käännöshankkeiden hankekuluihin sekä Chris Pekka Wilden työkuluihin.

LUKUTAITOA NAISILLE AFRIKASSA -OHJELMA

Suomen Pipliaseura on aloittanut vuonna 2017 laajan lukutaito-ohjelman Afrikassa. Ohjelman lukutaitoluokkia järjestetään vähemmistökielillä kuudessa maassa: Etiopiassa, Keniassa, Malawissa, Tansaniassa, Namibiassa ja Angolassa.

Työtä koordinoivat paikalliset pipliaseurat yhteistyökumppaneinaan kirkot ja paikallishallinto. Yhteistyössä SIL Internationalin kanssa koulutetaan 800 opettajaa, jotka puhuvat vähemmistökieltä äidinkielenään.

Tavoitteena on, että 20 000 naista oppii lukemaan ohjelman lukutaitokursseilla. Opettelu aloitetaan alkeista ja edetään harjoittelemalla lukemista tutuista asioista. Sitten luodaan yhdessä lukutaitomateriaaleja eri aiheista, jolloin on mahdollisuus oppia uusia asioita lukutaidon avulla ja samalla harjaannuttaa lukutaitoa. Vuoden 2022 lukutaitoluokat mukaan lukien on Literacy for Women in Africa (LWA) -ohjelmassa opiskellut jo yli 11 000 naista ja miestä. Naisten osuus oppilaista on yli 90%.

Lukutaitohankkeen materiaali on tarkastettu paikallisen gender-konsultin johdolla. Gender-näkökulma haastaa tarkastelemaan sitä, miten oppikirjojen tarinoissa kuvataan sukupuolirooleja. Lukutaitomateriaalien kuvitusta on päivitetty tältä pohjalta ja varmistetaan, että oppikirjoissa esiintyvät naiset tarjoavat motivoivia esikuvia lukemaan opetteleville naisille.

Ohjelman toinen tavoite on lisätä Etiopian, Kenian, Malawin, Tansanian ja Namibian Pipliaseurojen lukutaitokapasiteettia.

Lukutaitoluokat ovat avoimia liikuntavammaisille. Ohjelmassa varmistetaan, että luokkien kokoontumispaikoille on helppo pääsy. Ohjelman lukutaitomateriaaleissa vammaisuusteema näkyy. Esimerkiksi Malawissa tuotettuihin jao- ja lomwe-lisälukutaitomateriaaleihin on sisällytetty kuvitettuja kertomuksia, jotka esimerkkien kautta kannustavat tukemaan vammaisten kouluttautumista ja yhdenvertaista elämää yhteisössä. Kertomukset pyrkivät viestittämään, että saadessaan yhtäläiset mahdollisuudet, vastuut ja oikeudet, kaikilla on mahdollista saavuttaa tavoitteensa. Vuonna 2022 Malawin lukutaitoluokissa opiskeli 44 liikuntavammaista. Jatkossa on tarkoitus kerätä tietoa vammaisoppilaiden osallistumisesta myös muiden maiden LWA hankkeista.

Vuoden 2023 tavoitteet

Namibiaan ja Angolaan vuodelle 2023 tavoitteena on kymmenen dhimbankielistä lukutaitoluokkaa, joissa kussakin opiskelee 15 oppilasta. Kullekin oppilaalle painetaan aapinen sekä lisälukutaitomateriaaleja kullekin seitsemälle lukutaitoryhmälle.

Tansaniassa vuodelle 2023 tavoitteena on viisitoista kagulunkielistä lukutaitoluokkaa, joissa 25 kussakin opiskelee oppilasta. Kullekin oppilaalle painetaan aapinen sekä lisälukutaitomateriaaleja kullekin seitsemälle lukutaitoryhmälle.

Keniassa vuoden 2023 tavoitteena on kaksikymmentä turkanankielistä lukutaitoluokkaa, joissa kussakin opiskelee 25 oppilasta. Kullekin oppilaalle painetaan aapinen sekä

lisälukutaitomateriaaleja kullekin seitsemälle lukutaitoryhmälle.

Yhtyneiden Raamattuseurojen kansainvälinen verkosto UBS (United Bible Societies) panostaa lukutaito-opetukseen osana kokonaisvaltaista missiotaan. Suomen Pipliaseura on myös asettanut lukutaitotyön yhdeksi keskeiseksi painopisteekseen. KT Kimmo Kosonen aloitti tammikuun alussa 2022 lukutaitotyön johtajana Suomen Pipliaseuran palveluksessa. Yhtyneiden Raamattuseurojen kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti hän johtaa kansainvälistä pipliaseurojen lukutaitotyötä maailmanlaajuisessa yhteistyöverkostossa. Kimmo Kososen tiimin tehtäviin kuuluu tarjota tukea niille Pipliaseuroille, jotka haluavat käynnistää lukutaitotyön hankkeita. Tiimi selvittää mitä lukutaidon tarpeet kussakin paikassa ovat, mitä paikallinen Pipliaseura tarvitsee ja miten rahoitus järjestetään. Yhteistyötä on viime aikoina tehty erityisesti Länsi-Afrikan ranskankielisten maiden kanssa.

Seurakuntayhtymän tukea käytetään vuonna 2023 niihin ohjelman kuluihin, joita ulkoministeriön hanketuki ja Pipliaseuran oma hanketuki eivät kata. Ulkoministeriön hanketuki kohdistuu Malawiin. Helsingin seurakuntayhtymän tuki kohdistuu Tansaniaan Keniaan ja Namibiaan sekä Angolan puolella toteutuviin lukutaitoluokkiin sekä Yhtyneiden raamattuseurojen lukutaitotyön kehittämiseen (KT Kimmo Kosonen).

LISÄLUKUTAITOMATERIAALI

Aikuislukutaitotyön tavoitteena on peruslukutaidon oppiminen. Peruslukutaito ei vielä anna valmiuksia esimerkiksi sanomalehtien tai Raamatun lukemiseen. Lukutaidon tueksi tarvitaan materiaalia, jonka avulla peruslukutaidon hankkinut aikuinen voi syventää oppimaansa lukutaitoa. Tähän tarpeeseen Suomen Pipliaseura kehittää lisälukutaitomateriaalia. Materiaali tulee käsittämään sarjan kirjasia, joiden sisältö perustuu Raamatun teksteihin. Sarjan kansainvälisenä työnimenä on *Learn to Read the Bible*. Kirjasten tekstit monimutkaistuvat niin, että luettuaan koko sarjan lukutaidon syventäjä on saavuttanut taidon, jolla hän kykenee ymmärtämään arkielämässä vastaan tulevia tekstejä, jopa omakielistä Raamattua. Sarjan kirjaset muodostavat englanninkielisen malliaineiston. Sen perusteella materiaali voidaan tuottaa eri puolella maailmaa käytettävillä kielillä.

Vuoden 2022 aikana valmistui valtaosa materiaalin malliteksteistä. Vuoden 2023 aikana tuotetaan materiaalin kuvitusta ja testataan kokonaisuuden toimivuutta toimintaympäristössä.

Seurakuntayhtymän tukea käytetään vuonna 2023 edellä mainittujen lisälukutaitomateriaalien hankekuluihin sekä hankkeessa työskentelevien Chris Pekka Wilden ja Ari Vitikaisen työkuluihin.

KOOSTE HANKKEISTA JA MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖSTÄ

Hankkeen nimi	HSRKY:n tuki 2022	SPS:n kokonaisuus 2023
Tansanian Pipliaseuran raamatunkäännöshankkeet	40 000	73 000
Raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille Namibiassa	30 000	93 000
Raamatunkäännöshankkeet Sambiassa	10 000	30 000
Lukutaitoa naisille Afrikassa	40 000	199 000
Lisälukutaitomateriaali	5 000	18 000
Yhteensä	125 000	413 000

Suomen Pipliaseura anoo Helsingin seurakuntayhtymältä lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta myönnettävää kohdennettua avustusta vuodelle 2023 yhteensä 125 000 euroa.

Suomen Pipliaseura ry

Markku Kotila
Toiminnanjohtaja

Antti Siukonen
Seurakuntapalvelun johtaja